

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De fide, spe, charitate - Cod. Ettenheim-Münster 200

Lugo, Juan

[Köln, Rom], 1635

Disputatio III.

[urn:nbn:de:bsz:31-117176](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-117176)

DISPUTATIO

De virtute Spei diuinae.

Quod attinet ad magnitudinem actus & habitus coram deo virtutibus Theologicis, & in circo non oportebit repetere, quae dicta sunt circa. Et idem prolium quaremus, ea quae propria sunt Spei, hoc est, qualem obiectum habeat, et modum, nam, in quo obiecto, sit, et qualem cognitionem nem persequatur.

SECTIO I.

Quando distinguatur actus Spei ab alijs actibus voluntatis.

Quamuis coram modo explicandi etiam virtutem actuum sit declarare, illorum obiecta, in actu tamen Spei specialis est difficultas, quia circa idem obiectum de amantem, et desiderantem exercant actum Spei. Inuicem ab actu appetitis, quia desiderantem non videtur provenire ex solo obiecto, imo neque declarant eum obiectum nisi inquam qualis sit ipse actus Spei comparatus, ceteris actibus. oportebit itaque prius de hoc puncto videre, ex cuius resolutione cetera omnia quae ad Spei pertinent facile deducuntur.

Nihil facilius experimur quam actus Spei degenerare, difficillime tamen explicatur qualis sit affectus Spei, eiquid addat supra ceteros actus amoris et profectionis. ratio difficultatis est, quia omnis actus voluntatis est vel profectionis obiectum vel fuga. si est profectionis, est amoris, si fuga est profectionis, aliunde vero sperare non est simpliciter amare, sed est aliquis degenerare. Per vehementer amat, imo nunquam degenerare mala Libona, et etiam contra aliquid vehementer amari et non vehementer sed tepide sperari et sperare. fortiter non est amare, nec degenerare est odio habere.

Propter hoc fuit prima sententia docens Spei hunc actum voluntatis non esse, quam inuicem modo tenent haeretici docentes
-sem

sem e. actum fidei quo hōs firmiter credit suam salutem, contra
quos lato agent controuersis, videtur suasepe presentibus. i. i. c. 2.
inter respondent eandem sententiam aliqui catholici, quos reperunt S.
Thomas in 2da q. 40. art. 2. & S. Bonaventura in 3da d. 26.
art. 2. q. 5. quibus partim consentiunt videtur controuersis in
d. in ipsa questione. d. in illam sententiam n. reprobant. docent
itaq. sem e. actum illius quo aliquis videtur saltem probabiliter
obire illud futurum.

Hac sententia contra reijctur, q. desperatio qua opponit
fieri e. actus voluntatis, e. e. desperatio qua fuga voluntatis e. dif-
ficultatem obire. Ignor etiam qui aliquomodo opponitur fidei e
actus voluntatis, ut ois concedunt, & constat manifeste. Et h. e. spes,
nam contrarietatem eandem e. ratio. Item hoc idem indignum vel est de
sola prohibita, e. hoc quidem n. differret ab actu fidei contra futurum
adum, qui eas duas virtutes subiacet e. potest quidem manere cum
desperatio, n. e. potest fieri qui desperat; vel illud iudicium est
de futuro, non salutis, e. tunc quidem ratio est falsum, e. per conse-
quens huius n. est virtus saltem in reprobis. Deniq. a priori potest q.
potest illam cognitionem qua ab aduersariis vocatur spes conde-
quatur aliquis actus voluntatis peculiaris qui n. consequitur
potest alias cognitiones e. ille actus voluntatis poterit appellari
spes, sicut appellatur etiam desperatio actus voluntatis qui conse-
quatur cognitionem contrariam.

Contra sententia affirmat sem e. actum voluntatis
& desiderij efficiens. Sed n. ois eadem modo eam explicant, qui-
dam e. d. i. c. sem nihil e. esse, supra meam utid eriam
bona prohibita. Alij dicunt differre a desiderio quatenus spes
e. de obire arduo, hoc e. de obire q. n. potest quibus nris con-
sequi sed alteris auxilio in quo speramus. Ita S. Augustinus
2da d. 1. q. 4. num. 6. e. j. parte d. 1. q. 1. cap. 1. Alij dicunt
sem addere supra desiderium q. obire potest difficile, tunc n. in-
digeamus alteris auxilio, nam quae facilia n. n. speramus.
Alij deniq. addunt sem e. desiderium cum quadam firmitate,
e. animi erectione, quam appetitus arduitatem e. difficultate
tem superat cap. n. obstante, persistit in appetitione boni

Hac tēs sententia potest aliquomodo conciliari, si dicamus
q. desiderium dupliciter accipi videtur, scilicet striete, vel late. In
modo distinguatur ab actu fidei. In modo h. d. in conuentionis
q. actus sem dicitur desiderium quatenus e. quidam actus prosequutio-
nis erga obire abiens e. prohibita. prima pars tribuit e. S. Thomas

Thoma in 2° 2^a 2^a da. q. 90. art. 1. e ubi saepe, ubi dicitur
trahit sem a desiderio. rati item probari ut primo ex con- j23.
modo conieciendi, nemo e. pro eodem accipit desiderare, & sperare,
desiderio sperare opponitur dicitur, spera vero desperatio, expe. a.
sequitur aliquis caritatem abq. dolo, in eo cum ardentissimo
amore caritatis.

2° q. d. si spes ad desiderium obedi adui prohibet, se-
quitur eo magis sperari illud bonum quo maior bonitas ap-
paret in obedi, nam quo melius apparet eo magis desideratur.
E magis speratur si spes e. merum desiderium. Consequens e.
E abstrahit nam videtur e. qui daret pro maiore maiore spei
aliquam maiorem excellentiam de novo cognitam in obedi dicitur
desiderio & spes n. e. merum desiderium boni adui prohibet in
rigore loquendo, nam crescit illud desiderium e. n. crescit spes.

Dicitur n. crescere illum actum sub denominatione spei,
q. ut sic connotat finaliter aduertentiam obedi. Sed contra, in
extremis crescit aduertas & difficultas obedi, n. id e. crescit spes
imo decreuit, nemo e. magis sperat eo q. difficilius ut obedi
E spes aliquid aliud addit praeter desiderium boni adui.

Ego quidem quantum ex me conieci. potum facili
superior facilitatem in actu desperationis quam in actu spei, quau-
exultatio quiddam spei ex actu contrario pot. facili delecta-
ri. Desperatio itaq. n. e. dicitur, sed e. depreo quidem voluntatis
qua deponit animum e. auertitur quidem ab obedi n. in ea dicitur
illud sed quia ex regula. Pro quo aduerte amorem tenere
ad conjunctionem amantis cum re amata contingit a. inter
hones aliquem fugere a consortio alteris q. eis defectibus aut imper-
fectionibus, & illa fuga dicitur aliis dicitur, aliquando vero n. tam
fugit quam fugatur, q. repellitur a altero volente, igitur consortiu,
hec a. fuga qua p. vocat magis fuga passiva quam activa.
n. e. dicitur, sed potest e. cum amore. & illis a. quo fugatur & repellit
e. v. fuga n. p. malitiam obedi sed q. repulgam seu dispensionem illis.
sic etiam nra voluntas displicenter fuit ab obedi, aliquando q.
malitiam obedi quam auertatur voluntas & ex odio illy fugit
ab obedi, & hec fuga opponitur amori seu desiderio, aliquando
vero fuit n. p. malitiam obedi sed q. obedi ignum difficile. se. ex-
hibet se repellit a voluntatem nec appulescit illi, e. hec fuga
n. opponitur amori aut desiderio, sed e. fuga passiva seu affectus
quo voluntas offendit se fugi e. repellit ab obedi q. amat & deside-
rat, motiuam a. huius fuga n. malitia seu fortas obedi,
sed

sed una difficultas seu visus vel impossibilitas aliqua ante-
cedens vel consequens qua concipitur ex parte obiecti sic finalissime
motuum desperans.

Hinc porro iam apparet. etiam si quis quoad
difficultatem a desiderio, nam sicut in voluntate et in appetitu fugat,
sic etiam est duplex tendentia diversa. Primum est pro motu
bonitatem et pulchritudinem obiecti pro quam voluntas afficitur
et ex parte sua consentit ad unionem et connexionem quam
obiecto, et hic est affectus amoris et desiderii, potest vero si obiectum
non repellat voluntatem, sed consentium etiam suam quasi osten-
dat vel aditum, certe ad illam obediendum, tunc iam volun-
tas erigit se, hoc est confirmat se in obiecto proposito contra
affectum desperans qui ex aliqua difficultate potest insurgere,
hinc, ad erectio et confirmatio. et hic pro motu finali directo
pulchritudinem aut bonitatem obiecti, sed potest eum quasi con-
sentium in quo fundatur probabilis vel certa futuritudo conse-
ntionis obiecti, et hic est affectus spei, contrarius directus in deo vero
desperans et depressioni animi qua voluntas ostendit se depre-
sa et fugatam de deo esse. . . eorum cum spei si sit bona
voluntas in obiecto, sed erectio et confirmatio voluntatis contra affec-
tum desperans, hinc est requiritur semper ex parte obiecti puritatem
seu difficultatem aliquam, ut scilicet si est in puritate et est directio
seu confirmatio contra difficultates, et ex defectu huius adunita-
tis in voluntate sperans, qua facillime et in sua potestate. annu-
tas tunc in motuum finali sperans, sed potest et illud contra-
pugnans spei, nam sicut mansuetudo in se est in maius
quas tollit, et tunc motuum tolerandi in se in iuriam et bonam
tolerantiam, ita spei in se quidem est, in adunitate contra quam
confirmat animum, motuum tunc in adunitate sed consentus
obiecti propositi, ut diximus, si est motuum est adunitas sequitur
seu consequens seu difficultatis obiecti facillime, et sic est mani-
festum.

Quis hinc adunitas in se motuum sperandi, requi-
ritur tunc per nos adunitas de sperandum. Et sicut hinc adunitate
cessat spei, ita erectio adunitate erigit spei, et confirmatur pro
exemplo mansuetudinis, qua quidem maior est quo graviores et
in iuriam que tolerantur. . . et si erectio adunitate periculi
et spei eo pro eo apud hinc est deponendo maiorem, sicut si
post graviores iniurias manet tolerantia mansuetudo apud
maior, quia plus fuit hoc ex parte sua sperando cum minor
motuus

motivo e. tolerando maiores difficultates, coeterum ipsa gravior
difficultas vel invidia n̄ e. maius motuum spei vel mansuetudi-
nis, ne potius magis motuum ad tollendam spei vel mansueti-
dinem praecedentem, ego e. n̄ spero, q̄ obedi e. difficile, sed spero q̄
adhuc appareret possibile. vel futurum licet difficile sit.

Præsertim item: actus spei e. actus prosecutionis, ut vis
procuratio sit pro motivo sicut bonitatem obedi & spes sit pro
motivo sicut bonitatem obedi & motuum amoris vel
desiderii. Et distinguendo min: om̄s prosecutio sit pro motivo.
bonitatem obedi vellem indirecto, contra, directe, p̄per nego,
nam sicut actus etiam desperationis p̄sumunt obedi amari, nempe
e. desperat malum sed p̄ bonum amatum, ita spes supponit obedi
amari, amor e. confirmat se, & erigit ex substitutione obedi appare-
rentia, contra desperationem nisi de obedi bonum coeterum motuum
sicut directum p̄ se conformat & erigit proxime de boni-
tas obedi, sed contra ipsius obedi seu substitutionis ipsius, ut diximus,
e. desubi magis ipsorum reliqua sequenti.

Porro, a. hanc eandem differentiam declarare ma-
gis a priori ex natura voluntatis, quæ adhuc ut absolute, amet & velit
aliquid obedi requirit dicitur ex parte obedi scilicet bonitatem & desi-
derium, horum e. altero deficiente, cessat absolute, amor. cum
hac in dicitur magis q̄ deficiente bonitate voluntas fugit ab obedi
per actum odii, nam ipsa carencia bonitatis e. imperfectio d̄ odi-
um, si vero deficiat possibilitas fugit etiam voluntas n̄ per odium
sed per aliam speciem fugae quæ dicitur desperatio, multa e. arden-
ter amans ex parte ipsa, quæ in e. amans voluntate, absolute, sed
fugimus n̄ per odium sed per desperationem. si hoc pleneius h̄t se,
reperitur Regni q̄ quidem n̄ dicit sed desperat. sicut ergo se h̄t
affectus odii e. desperationis sic se h̄t affectus amoris e. spei, dicitur e.
fuga p̄ malitiam obedi, desperatio e. item fuga n̄ p̄ malitiam
obedi sed p̄ magnam difficultatem vel aliquam impossibilitatem
antecedentem vel consequentem quæ apparere in obedi. amor item
& prosecutio explicite p̄ bonitatem obedi, spes vero e. confirmatio
voluntatis in ea prosecutione quæ confirmata h̄t pro motivo
explicite possibilitatem uterq̄ itaq̄ affectus amoris absolute e.
spei oritur ex cognitione bonitatis e. possibilitatis obedi, diverso
in modo, q̄m amor h̄t pro motivo directo bonitatem, possibi-
tas vero h̄t se tanquam conditio sine qua n̄ amaretur obedi
sed q̄ voluntas voluit bene e. re. frustra, in aliquid bonum, spes. a. h̄t
pro motivo directo possibilitatem obedi, indirecto, h̄t e. magis explicitè
mouetur

movetur a bonitate, & e. confirmatio voluntatis in amore,
bonitatis pp. probitatem obedi.

Hinc inferri quomodo differat deperio a timore,
nam licet uterq; actus supponat amorem boni sed deperatur
vel exig amittit timetur, diverso in modo tendunt in eum
obedi, timor, e. tempus & odium alius mali pp. timetur & hinc pro
motivo malitiam obedi, sic ex. timorem, agetudinem ex amore,
sanctatis & ex odio agetudinis pp. ipius malitiam, sic etiam
qui provert merces in mare, ex timore, mortis hinc odium mortis
pp. exis malitiam, deperio vero hinc odium obedi deperati
ne hinc pro motivo eius malitiam, ut diximus, sed e. supra quaedam
paritas alteris ratio e. que magis invehit amorem obedi a quo
supimus. sic etiam differunt actus audacia & spei, nam au-
dacia e. tententia in obedi difficile, sed pp. pro motivo directo
bonitatem obedi pp. quam volumus superare, difficultates e. peji-
cula, spes vero confirmat quidem voluntatem in amore obedi,
hinc ex confirmatio hinc oritur proxime ex bonitate obedi directe,
sed ex futuratione, seu consensu ipius obedi offerentis e. quasi
promittenti sui possessionem, que dicitur motus proximi
discreti sufficit ad distinguendum hos duos actus qui alioquin
difficile distinguerentur.

SECTIO II

De obiecto materiali et formali spei Theologicae.

Postquam vidimus etiam actus spei, hinc erit adeo differre, appo-
nate, in obedi formale & materiale. Prima sententia docet obedi
formale spei Theologicae, e. Deum quatenus unum bonum e. spes,
e. amor concupiscentia, quo desideramus nobis Deum pa-
bonum e. quare sicut in garrulo e. desiderio bonitas Dei
obedi formale, ita in actu spei dicendum e. cum sit idem ha-
bitus a quo hi duo actus procedunt, ita suaves in presenti
dip. 1. sect. 3. & alibi saepe, e. alij multi, quos refert & sequitur
Boninco in presenti dip. 1. dub. 4.

Secunda sententia ponit duo obedi formale partialia spei,
sicut Deum quatenus e. bonum unum hinc beatitudo nra, in
quo convenit cum prima sententia, & deinde Deum ut auxiliatorum
seu cum

Adco singulas virtutes et etiam spes, quia humilitas v. g. desi-
derat etiam bonum proprium sui obiecti, & con se quipotes poterit
illud sperare, sicut virtus quae desideramus nostram beatitudinem
operatur etiam per te. illam, & similibus. ceteras virtutes poterunt
singula sperare bonum sui obiecti, & eandem poterunt illud sperare
ad Deo qui e donator et datus virtutum. Quis virtus poterit
dici spes divina seu spes in Deo circa rem obiecti, conse-
quens. a. e. inaudibilem. Et ratio e virtutem. spes et. unice
per unum motivum finale, quia quicquid speramus a Deo, sive
sunt beatitudo, sive honestas virtutis, sive aliquid aliud, operatur
per eandem motivum divina omnipotentia virtutis est, atq. dico oia
pertinent ad eandem virtutem. spes divina, seu spes in Deo.

Obiectis, imo ex hoc sequi spes h. e. virtutem theolo-
gicam, quia motivum finale e Deus est auxiliator, auxiliatum a.
divinum h. e. aliquid increatum sed aliquid creatum, sicut etiam
cultus divinus quem respicit Religio. Et spes h. e. magis theolo-
gica, quam Religio. Et negatio seq. quia auxiliatum divinum
h. e. id in quo ultimo nititur spes sed aliquid medium, speramus
e. consequi beatitudinem per auxilia divina, ipsa a. auxilia
speramus quia Deo potens e misericordie & ubi vidit ultimo spes
nostrae tanquam in ultimo motivum finali.

Quaes. Religio utrum vult cultum Dei, quia cultus
bonus e, e. a. bonus quia Deo excellens. Et ultimum motivum in
quo nititur Religio e excellentia Dei sicut spes vult h. e. deservere
prosecutionem obiecti nec idere difficultatibus e hoc quia Deus
potens e. Et e. magnum divinum, nam excellentia Dei h. e.
motivum erga quod affluatur voluntas per virtutem. Religionis
sed ratione e id quod vult bonum. Et cultum Dei quam bonita-
tem amat voluntas per actum Religionis, at vero populus Dei in
actu spei h. e. per se bonum e. id quod operatur sed possibile, seu
futurum e. quae possibilitas seu futuritas e motivum ex parte
obiecti praeter bonitatem, nam ut diximus ad hoc, maxime ad
desiderandum obiecti nititur ab eius bonitate, e. a. consequitur
obiecti notis proposito, h. e. a. consequitur obiecti e obiecti possibile
seu obiecti nos alluere e vocare ad se qui consequitur obiecti h.
destinat quipar a gloria Dei saltem adaequate, nam per ipsam movet
gloriam e bonitatem Dei significatur nobis finaliter obiecti ultra
h. e. fugere a nobis sed potius consentitur. nro desiderio. Et de primo
sal. ultimum attributa Dei in ordine ad actum qui h. e. excludit
tur adaequat a motivum finali sperandi, quod immediate movet
voluntatem

voluntatem nrām ad erigendum animam s̄ n̄ decidendum. 126.

Species: quae sine attributa qua regunt foaliter spes?
Et ea potissimum tria saluēt potiam, fidelitatem, & misericordiam. horum e. trium frequentis meminit scriptura ad confirmandum spem nrām. de iora. ysaia 26. sperabatis in dño Desertum in perpetuum. de fidelitate ad hebr. 6. videri duas res immotiles pulch. in portale. Deum mentiri firmissimum relatum habeamus qui confugimus ad benedictam propositorum spem. de misericordia genis psal. 51. speravi in misericordia Dei in eternum, & n̄ decedam.

Species 2da: actus spes Theologica e bonis & honestis
Et hinc obiecto spem e motivo augendū honestum ut honestum
Et bonum ut bonum Et ut in amat suum matrem, n̄ est e
intendi aliqd motivum nisi amatur, sed in beatitudine n̄ e aliud
motivum nisi amor sui bonum beatitudinis Et obiecto e motivum
foale spes deest ex bonitate beatitudinis, etiam quoniam spes n̄ erit actus
bonis & honestis.

Et hoc arguuntur contra oes, quia oes sperari debent
actum spem motum e benedictum quatenus amat bonum beatitudinis,
sed etiam perichyber quatenus illud bonum sperat a Deo,
ut sic e. n̄nulli sperant honores Deum a quo sperat e benedictio,
obliqua Deum iuxta illud psalmico: speravi in me speravit libe-
rabo eum. magis ergo meretur spes sperat idem bonum a Deo
quam qui sperat ab alio, honestas ergo spes n̄ desumitur solum
ab bono si amatur vel speratur, sed etiam a magistro sperandi. oes
ergo debent respondere actum quidem spes n̄ spem e bonum si obiecto
etiam amatum e speratum ut bonum vel honestum, quia tñ
spes h̄ duo motiva, ut videmus, scilicet bonitatem obiecti spe-
rati Et quoniam indirectionem, e rursus motivum sperandi Et de
magis directionem ab obiecto desumit honestas spes e in obiecto
requiritur honestas obiectiva, diverso tñ modo, nam in obiecto
sperato requiritur bonitas pp quam honeste amatur, in moti-
vo a sperandi n̄ tam abobicitur bonitas quam sufficientia
ad firmandum spem, vnde ex insufficientia motivi pot sperari
actus spes ut si quis speret virtutes ab eo qui eas daret n̄ pot, tunc
e. lucus obiecto speratum sit bonum, at tunc tñ motivum n̄ h̄
honestatē sufficientia requirita ad honestandam spem quae
sufficientia obiectiva Et etiam lato appellari honestas quatenus
illud de refundit ex parte motivi honestatē foalem in actum spes
nam habet voluntas n̄ amet hoc motivum, afficitur tñ libere
ergo

ergo illud e amplexatur illud, quare n̄ dicitur ex parte motui
quorum
eade q̄ntas inuenter amplexatur, imputabitur voluntati
q̄ immenso illud amplexatur, e amplexatur, e ex hoc capite
vtrabitur illis actus.

Paret argui: facile explicaretur n̄a ut quā actus
deperato e sp̄i, dicendo deperatōem e fugam ab ob̄to, si q̄ ite
p̄ malitiam ob̄to e p̄ inutilitatem mediorum ad ip̄um
consequendum, q̄ n̄m̄erum concipim̄ oia sero inuita ad ra-
tionem eorum deo deperant, eis salutem, hoc e recedimus
ab ea efficaciter procuranda, q̄ mediorum inutilis n̄ e eligibile,
e contra, vero sp̄i e proceatōis finis, ortu ex utilitate qua con-
cipitur in medijs, eo e. n̄a q̄ geram, qui maiorem efficacitatem
concipim̄ in medijs, hoc a modo explicatur recte, quomodo depe-
ratis ut fugas e h̄t pro motiuo alijs malum scilicet inutili-
tatem inuis mediorum q̄ quam nolim̄ eligere alijs mediorum
ad illam finem explicatur, item quomodo spes sit amor e h̄t
pro motiuo alijs bonum scilicet utilitatem mediorum q̄ quam
volim̄ procurare in procurando illo fine, deniq̄ explicari p̄
quomodo differat spes ab amore finis, quatenus amor preciso
oritur ex motiuo bonitatis ipsius finis, spes vero ex sola boni
utilitate, vel efficacia mediorum, quare, e creius spes ut spes ex
eo q̄ apparet maior bonitas in fine, sed eolum ex eo q̄ medius
apparet utilior, vel efficacior, q̄ spes e noua, conformatio
voluntatis in fine, amor q̄ utilitatem vel efficaciam medi-
orum ad consequendum finem.

Re hunc modum dicendi adhuc n̄ explicare suffici-
enter n̄am sp̄i, sape, e. geram nulla habita r̄de, efficaci-
tatis mediorum, quare v. e. geram deum in se collaturam
nobis alijs bonum, n̄ eodēq̄ alijs mediorum efficaciam e utilitatem
a cuius utilitate, moueamur ad persequendum, s̄ in illa propinissima
sp̄i, e spes n̄ differat ab amore, ex eo q̄ mouetur, ab utilitate
vel efficacitate mediorum; item contra potim̄ sape recedere
ab illis medijs q̄ concipio illa oia e inutilia, e adhuc n̄ des-
perare de ob̄to amato, q̄ existimo n̄e, illo modo a me posito
e, obstinatum, e deperatō n̄e velle desidia ab oibz medijs q̄
eorum inutilitatem e inefficaciam, sed motu explicatur per
illam fugam passiuam qua h̄t pro motiuo finali ipsam diffi-
cultatem vel n̄ futuritatem ob̄to, ut dicitur.

Ex dictis dei motiuo facile, facile iam erit explicare
ob̄to inale sp̄i Theologica. ob̄to inale dicitur illud
q̄ quasi

Quam informatur ab obitu finale seu in qd tendit volent 127.
 Ita ut obitu finale duplex esse potest considerari obitu male
 in spe. primogen e illud qd operatur, qd sicut obitu male
 fieri e illud qd operatur pp divinam revelacionem, ita obitu male
 fieri e illud qd operatur pp divinam liberalitatem e. nam
 spes tendit in illud obitu pp aliud videlicet pp motum operandi
 hoc. a. obitu que a Deo operantur multo. ut in quibus ta pre-
 cipuum locum tenet beatitudo eterna, quare ipsa e procegrua
 potius nra spes e p deici quasi abriditionis spei, ad ipsam e.
 referentur coetepa. fore qd que operatur a Deo, de hac ta
 beatitudine. dubitari solet. an ist obitu spei beatitudo obitua
 que e ipse Deus. an vero beatitudo finalis que e aliquid creatum
 videlicet vna. clam. Dei?

Durandus e. alij docent eam beatitudinem finalem
 operari, n Deum qui n it ee futurum cum sit aternus. Caretans
 e contra dicit Deum solum ee obitu qd operatur n visionem Dei,
 hoc. e. solum e. conditio n res operata.

Solutio e verior sententia media docet obitu operandi
 constari ex Deo e ex ipsa visione, ita ut nec queramus solum Deum
 nec solum visionem sed Deum vitam sine Deum e visionem,
 Deum quidem ut id qd possidebitur, visionem vero ut possessionem
 qua Deus possidetur. ita S. Thomas in presenti q. 17. art. 2.
 e coetepi quos sequantur Suarez in presenti disp. j. sect. j.
 Vaquez ima. Ede disp. 10. Durandus in presenti disp. 10. dub. 3.
 P. Romnes in presenti disp. 11. dub. 2. e alij coniter.

P. 1mo contra Caretanum: qd illud operatur qd
 desideratur, not. a. desideramus Deum secundum se seu qd Deus
 existat, sed Deum nobis coniungendum e desideramus ipsam
 coniunctionem, qua, ut suppono, n e alia, prater visionem
 claram ipsius Dei, sicut qui desiderat calorem desiderat
 unionem caloris cum obitu, e qui desiderat pecunias desi-
 derat etiam earum possessionem.

P. 2do contra Durandum Deum etiam ee obitu
 operatum e n solum visionem; imprimis ex scriptura qua
 Deus ipse vocatur premium beatorum Gen. 15: lego pro-
 tector tuus sum e merces tua magna nimis. desitio deo,
 qd qui desiderat calorem n amat solum bonitatem unionis
 sed magis bonitatem caloris, e ipi viverrum qui amat amore
 concupiscentiae rem aliquam vel personam pp bonitatem illius,
 eo ipso desiderat coniungi cum obitu amato n solum propter
 bonita-

bonitatem coniunctionis, sed multo magis pro bonitate in
rei amata, deo e. desiderat coniungi cum illa. quia gratia bona e.
simulter ergo amatur Deus a modo concupiscentia pro affectu
nem ex pulchritudinem infinitam Dei, & deo desiderat hoo
coniungi cum deo ut fruatur illo bono quia Deus, & licet desideret
coniunctionem, multo in principis desiderat & amat ipsum
Deum pro eius pulchritudinem desiderat coniunctionem cum
ipso quia fit per visionem claram, hic e. modus utilissimus
e. & affectuissimus possidendi Deum.

Obicies primo: quia illa quae differunt a nobis, supposito in
potest secundum se e. bonum sine deo solum per aliquem effectum,
sicut ignis bonum patienti frigit quatenus in eo caet calore.
Et similiter Deus secundum se e. idem e. bonum solum quatenus caet
visionem sui quae visio immediate perficit hominem. Et negando
ma: nam honor h. e. in nobis sed solum in honorante nec cum
intrinsece potest esse, et h. e. bonum nostrum, multo magis Deus potest e.
bonum nostrum quem possidemus per visionem intrinsecam, in ex-
emplo a. ignis res aliter se h. e. nam calorem in amant eo quod con-
iungat nostrum igne bono, sed potest e contra desideramus ignem
ut producat in nobis calorem qui nobis e. bonum & amabilem inde-
pendenter a bonitate ignis, at vero visio h. amatur nisi quatenus
per illam desideramus Deum possidemus Deum qui bonus e. & amabi-
lis, & deo e. amabilis ergo possessio, deo e. desiderant possidere bonum.

Obicies secundo: quia desiderat sciam Mathematicam vel Astrolo-
gicam in deo amat obitu sciae. Et nec qui amat visionem Dei
eo ipso amat obitu visionis. Negatur contra alique e. h. cog-
nitiones quae in se amabiles sunt bonitatem vel amabilitatem
obitu sed ipse scipsas, talis e. cognitio peccati quae quidem bona
e. & amabilis licet obitu in se bonum, tales etiam ut cognitio-
nes illa mathematicae, aliae vero ut cognitiones quae in amabi-
les quatenus coniungunt nos cum obitu bono & amabili, tales
e. cognitio quae videmus & audimus amicum, quem quia amamus
deus desideramus eum videre & audire, ut eo modo possideamus
bonitatem amici, talis etiam e. visio Dei quae in amamus ut
media visione possideamus Deum infinite bonum & amabilem.

Obicies tertio: nihil potest gerari nisi sit futurum,
Deus a. secundum se in e. futurum sed sola visio & sola visio
operatur & in Deum, item illud operatur de quo praesenti gau-
desimus & absente tristamur, sed Deus secundum se in e. obitu
tristitia vel gaudii deo ergo visio amata vel habita & sola
visio

vicio e obitu operatum. R. facile obitu fieri debere. e. 128.
futurum sub vade. concessi. quamvis secundum substantiam
in vit futurum, vultuiter deus e obitu delectatus e tristi-
tra. in scotum sed considerat simul in possessione, Reg
a. possessio e obitu gaudij, Reg n possessio e obitu tristitia.
Obitum duplex ee. obitu male fieri, alterum qd operatur,
de quo iam dictum e, alterum qd considerat in quo motus
operandi, nam inter ipsa motiva aliqua ee ultima, scilicet
corpore, liberalitas, fidelitas Dei &c, alia vero dici possunt
motiva n ultima, qd licet moveant etiam ad operandum,
n tn movent ultimo sed cum origine ad aliud motuum vlti-
mum, deo e. confirmi in precib; sanctorum, qd his movebet
Deus qui potens e misericordie. itaq; semper sibi in quo
Deo tanquam in ultimo motivo, quare cetera dici possunt
motiva, quatenus n ee ultima, sed quae movent dependenter
ab alio motivo ultimo in quo visimus. possunt ee aliquo
modo dici motiva finita si comparentur cum obitu quae
operantur vel cum alia motiva priorib; sicut etiam fines
intermedij quae videntur fines e obitu finale respectu medio-
rum vel alteris finis magis propinqui.

SECTIO III.

Infertur ex dictis de cetero aliarum quae ad idem.

Juxta principia posita de obitu finale e male fieri facile
iam erit resolvere, aliquas quaestiones quae pertinent ad
hanc materiam. Prima e: an habitus fieri ut deum quo
amamus etiam Deum amore conjugunctis, loquamur. a.
de habitu infuso, supponit. e. dari amorem conjugunctum quo
deligimus Deum tanquam bonum nru, e per consequens erit
ex aliquo habitu infuso, ut supponit ex tractatu de spua.
Recentiores quamplures docent eundem ois ee
habitu infusum quo amamus Deum ut beatitudinem
e bonum nru, e quo operantur, qd ee eundem habitum qd tenet
dedicere, amare, e sperare, aliq; bonum, sicut etiam dolere,
timere, e tridari de eius absentia. hanc sententiam docent
multi in locis P. Suarez j. tom. in 3. partem q. 7. art. 4.
e in

et in praesenti sup. j. scilicet. 3. et saepe alibi. P. Konrad in
praesenti sup. q. dub. jo. circa sup. b. et alij recentiores.

Contraria sententia negans eum actus pertinere ad eundem
habitum videtur probabilior et iuxta mentem antiquorum,
quibus prior sententia fuisse videtur incognita, ut observavit
C. Vasquez j. tom. in 2. part. sup. q. 3. cap. 2. ubi acriter
illam sententiam impugnat. videtur etiam ee. oia pro hac
parte S. Thomae fore conditas ex locis adductis scilicet. praecedenti,
quibus semper docet obiectu formale spes Theologica ee. Deum auxili-
matorem cui spes innititur, si ergo sit pro obiecto formali boni-
tatis Dei quam amamus amore, coniungitur habitus, ut volent
aut horum prima sententia.

Omnis alij est ratio quibus haec sententia solet pro-
bati, potius illam firmare a posteriori via supra indicata,
scilicet si ad eundem habitum pertineret sperare, bonum
ad quem pertinet illud amare, sequeretur habitus oium virtu-
tam posse ehere actum spei virtus propria obiecta quae amat, sicut
Religio potest sperare. cultum Dei obedientiam, item potest sperare
observantiam legis quam preceperat, Penitentiam sperare remis-
sionem peccati et recuperationem cum Deo, et sic de alijs virtutibus
moralibus, oes ergo possunt ehere actum spei, et per consequens
oos esse virtutes Theologicae quodam illam actum, possunt ee. pe-
rare, illa bona, a Deo, spes a. hinc e virtus Theologica, dicitur
S. Thomam in praesenti art. 5. et b. ut supra vidimus, ea hinc Deum
pro motivo et fine sperandi, sicut fides e virtus Theologica
quia nititur auctoritate Dei ad credendum, si ergo oes virtutes
possunt sperare, a Deo bona quae amantur potest habere, actum
Theologicum, atq. adeo virtutes Theologicae, hinc est etiam tres.
Consequens e habitum e a nomine condesitur et hinc e dicendum
quod potest habitus in se extendi ad sperandum illud quod amat, et
per consequens habitus quos diligimus Deum et bonum nunc in
extending ad sperandum illud bonum, sed debemus ponere habi-
tum specialem in se qui sub eodem motivo divinae gloriae,
liberantibus etc. speret quae quae speramus a Deo sicut tot beati-
tudo, sine gloria, sine honestas virtutum, sine victoria ten-
tationum et alia similia; nam sicut eadem virtus fidei exten-
ditur ad credendum oia sub motivo veritatis et benevolentiae di-
vine, sic etiam eadem spes divina sperat oia quae in obiectis ma-
torum speramus a Deo sub eodem motivo, ita ut nec aliae vir-
tutes morales nec etiam habitus quod diligimus Deum et bonum
nostrum

nostrum eliciat actum sp̄i, quia ille actus pertinet ad alium §2.9.
habitu speciale & diuersum, ut diximus.

Obijciens primo: retorqueri potest contra nostram sententiam
deum argui, & incommensurans, nam sicut habitus quo diligimus
Deum ut bonam nostrum & diuersum ab habitu sp̄i diuina ad
E datur alia q̄ta virtus Theologica, ille e. habitus virtutis
e. Theologus cum versetur circa Deum amando illum p̄
infinitam bonitatem Dei. Et negando seq̄, ille e. habitus
n̄ e in rigore virtus Theologica, nam licet versetur circa
bonitatem Dei, n̄ tñ videtur in illa, sed refert eam ad nos ipsos
in quibus videtur ultimo ille actus amor, virtus a. Theologica e.
quia terminatur ad Deum n̄ ut eam, sed tanquam ad termi-
num suum in quo ultimo terminatur. talis e. spes quia
ultimo resoluitur in aut habitum diuinum & ibi ultimo
videtur, talis e. charitas quia terminatur ad bonum increatum
sibi videtur, talis deus e. spes diuina, que videtur ultimo
in Deo & ibi videtur in ultimo progressu, habitus vero ille
amoris consequentia tendit ad Deum n̄ ut videtur in illo
sed ut progredatur ulterius referendo bonum diuinum ad nos
metipso, in quo ultimo videtur per se defert a perfectione
virtutis Theologica rigoroza, licet aliquomodo hincatur au-
dere ad illam, atq̄ spes reseruitur pertinet aliquomodo ad chari-
tatem Dei licet n̄ spectat, & p̄ dicitur amor Dei minus perfectus, atq̄
deus n̄ quod numerum in virtutibus Theologicis, q̄ e. modo
quo Theologica e, redigitur ad charitatem, cum habet eam moti-
uum foibe nempe bonitatem infinitam Dei.

Obijciens 2do: actus sp̄i Christiana inclinat amorem
beatitudinis saltem imperit, e. inordinate, ut diximus sectione
precedenti & habitus quo speramus beatitudinem n̄ inclinat ad
operanda a Deo alia bona sine ordine ad beatitudinem, & per
consequens ab alio habitu debet e. actus qui speramus a Deo hu-
militatem vel patientiam e. q̄nam habitus qui inclinat ad
amandum vnum bonum n̄ inclinat ad amandum aliud diuer-
sum nisi in ordine ad illud primum.

Et motuum foibe principale sp̄i e. potius, misere-
cordiam, e. pietatem Dei in quo speramus, ut saepe dix-
imus, & licet spes beatitudinis inclinat ad amorem imperi-
tatem beatitudinis, sicut tñ ille actus n̄ denominatur
amor sed spes, ita n̄ tam procedit ab habitu infuso res-
piciente motuum beatitudinis, quam ab habitu respiciente
motuum

motuum spei ut spes e, nam eum habitus infusus exten-
ditur ad multos actus etiam circa bona diuina, dum
modo conueniant in eodem motu finali principali cuius
unitas praesertim attenditur ad unitatem habitus infusi,
et pro hoc motuum principale, eodem e in oibz actibus quibus
operamur a Deo, sicut e dari h uniuersum habitum ad geran-
da oia ea bona quae cupiuntur deum modo cum debitis con-
ditionibus operentur, loquendo quidem de habitibus aequi-
uitis habitus quo peruenimus a Deo amico quem
faciliter ad gerandum honorem ab eodem amico, h tñ dca-
quate, h, requiritur etiam alius habitus quo apertum hono-
rem, quo habitu simul concurrente cum illo quo redditur
ad equate facili ad gerandum honorem ad illo eodem, am-
ico, habitus. a. in finem h dantur ad facilitatem, sed ut pōra,
ut spe dixi, sed ergo idem habitus infusus exten-
ditur ad plures actus diuersos sub eodem motu finali principali.
Coeternam quare de hoc sit potius admittere, ad id geran-
dam beatitudinem uel alia bona operari a Deo potest
simul cum habitu spei concurrere alij habitus infusus
quibus amemus illa bona, ita ut actus spei quatenus
implicitus e amor talis boni operari potest etiam ab
illo principali habitu qui uertitur circa tale bonum, sed si
talij habitus desit in peccato potest suppleri eis concursu
a Deo per auxilium habituale, sicut suppletur alij habitus
infusi quando non est.

Obicitur 3to idem e habitus quo amamus
vitam, e quo timemus mortem. Et eodem etiam habitu
poterimus gerare diuina vita futuram.

Et hoc arguunt probare etiam eodem habitu
pōe nos amari vitam e desperare de vita, nam timor
magis e similis desperari quam spei. Consequens. a. nemo
concedet. Et nec ualebit arguere a timore ad spei, sed
vero differentia denuntiat ex natura diuersa eorum actuum,
nam timor e fuga mali cuius motuum e malum mortis
sive bonitas uita, quare h mirum si eodem habitu quo gma-
mg vitam timemus mortem, hoc e. nihil aliud e quam fugere
carentiam, uita imminens e hoc ex affectu ad uiam vitam,
spes uero h alius motuum uale diuersum, nam licet ad spei pro-
supponatur affectus erga rem peritam, proximum tñ motuum
explicetum e directum gerandi, ut diximus, h e bonitas rei geranda,
sed pōra

sec. p. a. liberalitas, & fides illi a quo operatur vel quid simile, 130.
 alioquin & quo maior est bonitas obiecti eo maior est spes illius,
 sicut etiam eo maior est timor de illius iactura. videtur ergo spem
 ut spem h. habere idem motuum qd h. amor, timorem vero habere
 idem motuum, atq. dico h. miram si timor h. vero spes oriatur
 ab eodem habitu amoris, sicut nec desperatio oritur ab eodem
 habitu, ut constat, nam licet supponat affectum erga rem qua
 desperatio proximum h. motuum deperendi h. bonitas rei
 sed difficultas vel aliquid simile.

Operatur q. 60. si in duo habitus spei & amoris beati-
 tudinis distinguntur & in peccatore h. manet solum har-
 bitus fidei & spei sed etiam hic habitus ad desideratam beatitu-
 dinem, nam dico manent fides & spes ut per illas hoc depo-
 nat non se ad iustificacionem, sed h. minus requiritur desiderium
 beatitudinis, ad hoc ut hoc incipiat se disponere. & manet
 etiam ille habitus cum fide & spe. Vasquezus e. a. contra
 eorundem sententiam qua eorundem negant fidei & spei.

Et negando seq. qd licet ille actus desiderii beatitu-
 dinis requiratur etiam regulariter ad conversionem, h. manet
 tñ habitus, qd sicut habitus spei perdit per actum contrarium
 desperacionis, ita ille habitus perditur per peccatum mortale, qd
 peccatum mortale opponitur ex parte obiecti virtuti obliuanti
 ad procurandam salutem eternam, h. ergo miram qd tollatur
 habitus, sicut etiam habitus fidei & spei tolluntur per peccata
 in fidei & desperacionis.

Queritur 2do: an eorundem habitus operentur nobis & nostris
 etiam proximis. Prima sententia negat quam tenet Konradus
 disp. 19. dub. 5. & alij quos refert & sequitur Durandus in
 presenti disp. 60. dub. 9. pro quibus videtur et S. Augustinus in Enchirid.
 cap. 8. ubi ait: spes a. h. nisi bonitatem rerum & nec nisi futuram
 beatitudinem continentem qui eorum h. genere prohibet. alij tñ pro-
 babiliter affirmant Valentia in presenti disp. 2. q. 7. puncto 1. & S. Thomas
 Suarez in presenti disp. 1. sect. 3. n. 19. & 2. q. 7. art. 4. in eorundem art.
 Petrus de Avila in presenti sect. 2. disp. 2. dub. incidenti & alij recentiores.
 pro qua e. S. Thomas in presenti art. 3. ubi ait qd virtute spei extendit & c.
 Item S. Augustinus serm. 111. de virtutibus Dni in medio aenis de nullis salute & c.

Obij a. postea: qd si h. quo operantur nobis beatitudinem non ex-
 tendit ad operandum proximis debent dari alij h. spei Theologicae ad
 operandum illis & eorundem q. virtutes spei Theologicae. Obij. seq. qd illa spes h. minus
 nititur auxilio Dei quàm alia & h. minus est Theologica habet habitus Theol.

R. dicit

Quidem aliquid illam spem in Deo Theologicam, quae pertinet
 ad benevolentiam erga proximum, hanc est. pro motu suo finem
 ipsius proximum cui desideramus illud bonum, spes vero qua
 speramus nobis haec etiam ut amor et erga nosmetipsos, coeternum
 amor proprius hanc erga se ipsum in se ipse fitur a persona amata
 sicut amor erga amicum, hanc est. movet bonitas nostra ad amorem
 nostra sicut movet bonitas amici, ut diximus disputato 1. de Cha-
 ritate. Ideo spes qua speramus nobis specificatur a Deo, spes vero
 qua speramus aliquid specificatur a Deo tanquam a motu ultimo
 sed ab amico.

Haec si solutio non satisfacit, quae quaeritur ut de mo-
 tivo ex parte illius cui speramus, loquendo in ea motu operandi
 ea cui innuitur spes, quae est propria motuum sui hoc spes est
 in utraque spe motuum ultimum est idem, sicut cogitatio, bonitas
 fidelitas, et liberalitas Dei auxiliantis, videmus a. cupimus spem
 magis esse Theologicam ex eo motu divino cui innuitur,
 quam ex bono divino quod operatur, cum ergo illud motuum divini
 motum cui innuitur est idem in utraque spe utraque erit ad Theolo-
 gica.

Ideo ergo est a priori per eadem coniectio: quia virtus
 habet in se debet deum ex virtute motui principalis,
 sic est. fides deum habet quae hanc demotivum principale. ver-
 raris deum, haec motuum revelans hanc est idem motu
 nec fortasse deum ipse in suis actibus. si etiam charitas est unus
 habet, quae Deus cui volumus ^{bonum} est idem, licet bonum quod vo-
 lumus sit multiplex, ut videmus disputate prima de Charitate.
 Et idem etiam est habitus spei qua speramus nobis et alius, cum
 idem sit ultimum motuum principale operandi licet illi quibus
 speramus diversi sint.

Obviunt primo: quia si habitus spei extendatur ad
 sperandum alius, sequitur non minus debere, si idem habitum spei
 desperando de salute aliena quam de propria, nam utraque des-
 peratio opponitur huius virtuti. Consequens autem est falsum, quia est.
 aliquis desperare de salute alterius pro eis enormis peccata
 est adhuc sperare salutem propriam, sicut per e contra despe-
 rare de propria et adhuc sperare salutem alteram hanc videtur
 et illi actus non pertinent ad eundem habitum sed ad diversos.
 Sed negando sequitur ad probationem dicimus, diversi
 esse rationem de spe cuius salutem propriam et aliam, nam pro-
 ceptum sperandi salutem propriam oritur ex obligatione, cum

procu-

procedendi, nemo enim pro salute serio & constantem eam 131.
 procurat, quae non ad ius in salute aliena, sed ad
 peccatum desperando de illa, peccatur in primo, deo.
 desperatio quae minus bene se habet de misericordia, victoria
 dei. Sed quatenus sine sufficienti fundamento debemus iudicare
 alios, quare est iudicium absolutum de peccata damnare, alteri,
 quare est, ut si postea committitur & morietur in gratia dei.
 Et sic quod desperando de salute aliena aliquantulum desistimus
 ab illa procurando prout sepe tenemur. Et prout semper
 expeditur importune, & opportune, cum prolixitate. quamvis
 ego quod haec situalabile sit de genere, ad de salute aliena
 in particulari, cum hoc in deo quod aliquis retineat spem
 actusalem & habitusalem circa salutem propriam desperando de
 salute alteri, saltem quando in desperat de illa, sed de minus bene
 sentiat de poena & bonitate dei, sed quod male sentiat de proximo
 mo. contra quem tunc magis ex parte peccat, quam contra deum.

Dicitur: ad amittendum habitum spei debet requiratur
 peccare in his indiciis peccatis, contra illam, sufficit unum pec-
 catum quale est desperatio de salute proximi. Et si illa habitus
 extenditur in deum, ut iam conuenit, ad salutem alienam, amitte-
 tur etiam per desperacionem de salute aliena. & confirmatur quia
 qui desperat de salute propria, quae minus in desperat de salute alteri, per-
 dit totum habitum spei quo sperabat etiam alienam. Et contra
 qui desperat de salute alteri perdit habitum quo sperabat propriam. Et
 unitatem & simplicitatem illius habitus.

Per habitum spei relinquendum in peccatore
 ut in peccatore committit, conuenit autem deum, saltem videtur ad
 procurandam suam salutem, hinc est de per desperacionem de salute
 propria perditur ille habitus quo sperabat, hoc contra finem prin-
 cipalem intentum ab illa virtute, et sic in statu in hunc modo illo
 principio sum in ut in statu sperandi salutem, ad procurandam a-
 salutem aliorum non debet relinquere eam nisi ut ille sit principia-
 liter relinquendo illum habitum in peccatore, per desperacionem
 item de salute aliena non semper perditur, sed adhuc non
 peccat contra finem principalem huius virtutis, et sic adhuc
 est in statu sperandi & procurandi salutem propriam ad quem
 pertinet, relinquatur ille habitus.

Dicitur: Sed in peccatore ubi supra dicentem spem
 de eorum bonorum quae ad ipsum generationem pertinent. Et
 cum s. Thoma in secunda art. 3. nos non potest sperare bonum
 alteri

alterius nisi illi fiat aliquomodo unum; hoc a ^{tripliciter} habetur
contingit, primo si lex bona alterius redundet ad ipsi bonam
nram. Ita si quomodocumque personam ad parantem pertinet ut
si iis pater, filius, frater &c. 2do si sit amicus, ea q.
quae ad amicos pertinent iam aliquomodo nra si & potius
circa alios exercere similitudinem & spem. tunc ergo potius spe-
rare salutem proximi amando scilicet illum & potius magis
amore nobis coniunctis & speramus illi salutem sicut & nram.

Tertio quasi sit: utrum spes habet certitudinem?
Res dubitandi & est in re ipsa, qui beatitudinem sperant
eam non consequuntur & ipsa est vana certa sed fallibilis. Certus
tamen & vera certitudinis certitudinem. Ita cum S. Thomas 2o 2ae
art. 4. & cum Magistro in 2o dub. 26. quae doctrina demonstratur
per Aristotelem ad 2o modo. scilicet cuius certitudo est utrum sit potius
& depositum motum sequatur in illum diem. & ad Rom. 8.
spes autem confundit. & ad hely. 6. dicit sem tenari quam ane hora
habitatam se firmam; & in eodem capitulo negari vocat sem for-
tissimam solatium, & in 1mo 2ae. 6. cap. 12. dicitur non sum-
quumq. debere firmissimam spem in diuino auxilio collocare.

Ita spes certitudo est dicitur potius in un capite
declaratur. Primo, ut dicitur certa quatenus proponitur contra
spem vanam & fallaciam, illa est. dicitur illud vana per qui ali-
cui diligenter inseruit, sub spe remanens qua potius fraudat,
in qua sensu dicitur. vnde Tobia cap. 2. manifeste vana
falsa est spes tua & elemosinas tuae. Rayn hoc a. sensu spes
nra certissima est & aliis vanitate aliena, nra est. Fali-
ter obsecrans legem dei. Frustrabitur spes tua, & ideo dicitur
Bachus spem non confundere, nisi in se. eam confisionis &
deceptionis, sicut contingere solet vane sperantibus. Do dicitur
tur spes Christiana. certa prout significat firmitatem in spe-
rance, nam sicut per appetitum certum illi adhaeret firmiter
obito, ut vidimus in Tractatu de Fide, ita spes quae est in vo-
luntate dicitur certa quando ita voluntas adhaeret rei
firmiter sperata ut offendant se nulla ratione dimouendam,
contingit a. hoc adhaerit firma in voluntate dicitur
primo quando est bonitatem obiti amati firmiter deherent
illi per certum affectum quo illud persequuntur. sic dicitur
ut voluntas dei per actum claritatis qui dicitur Deum
nuper ora, & huiusmodi adhaerentis firma h. requiritur ad spem,
potius est. firmissime sperat aliqua quae mediocriter amamus,
sicut

sicut contra rationem memoriter gerere, quae vehementer
 desideramus & amamus. Sed ergo motus diuisionis firma, qui
 est propius spes, & quando est propius motum spei fir-
 missime gerens ostendentes, quod nullas rationes aut motus
 contrariae deperiores nos de illo bono. cum e. uiderimus scilicet
 in a. spem in eo directe, amorem ad confirmationem animi
 aduersus motus deperiores, consequens est ut ea. ut firmior spes
 in qua animus magis afficitur obato, scilicet quae magis confirmatur
 aduersus motus deperiores. hinc nascitur potissima firmitas
 utraque, cum e. spes oriatur ex fide diuina operata & fuchta-
 tis, quae duo firmissima sunt motus, ab his motus confirmatur
 aduersus motus deperiores, quae alia motus contraria quae
 potius inducere ad deperendum, deo spes appellatur ab hato.
 firmissimum solacium, anchora, hinc hata est firma, hoc est,
 in deperens, quae nulla potest esse motus quibus fuchtu spei non
 potest commouere, & hinc est motus spei Christianae cum firmissima
 ratione, sicut dicebat Job cap. 3: etiam occidens me in gremio
 uero.

Obiicit jmo: per eundem habitum geramus salutem
 etiam aduersum, ut supra concessimus, esse eadem motus, in illa
 geramus firmissime sed tenuissima & infirmissima aliquando
 spes. Et si sufferant illa motus ad firmissimam spei. Et
 sequendo de firmitate superior explicata, propter gratiam salutis
 alienae de firmitate, ubi est geramus pro. Quae potissimum, fuchtatem
 misericordiam est c. ut illa motus confirmens nos ad nunquam
 penitus desperandum de alienis hominibus salute, quae non est in potestate
 bene & male operandi, in hoc est. sensu dixit hugobinus supra
 citato de nullis propter salutem cum uiribus de deperendum.
 Et in diuina, inter hominem nostrae salutis & alienae propter gratiam salutis
 nos spes proprie salutis, gratia est. obligamur ad procurandam
 salutem nostram per obseruantiam totius legis, quam sine spe non
 volumus moraliter obseruare, quae propter remissat contra salutem
 alienam, et ideo firmiter geramus salutem nostram, hoc est, cum firmiter
 proposito nunquam desperandi. Sed propter eandem rationem fre-
 quenter tenemur gerere positum ad salutem, ut eiaque nos
 nos ad bona gerere, quam alienae. Et nunquam nobis licet,
 de propria salute desperare, quae in eo statu in quo est desperatio
 est etiam ex parte. Quae diximus sufferens ad bene operandum.
 at vero propter propter est aliquando reperiri fortasse in eo statu in
 quo est vita composita ut desperata, et per consequens ferè ut
 reperate

recordia vult aliquando levare alienam misericordiam cum
 modico detrimento proprio, aliquando cum magno, & tñ sterg
 e ceteris misericordia. si Penitentia aliquando docet de gra-
 vissima totum offensam Dei, aliquando de or offensam graui, ali-
 quando de oibz etiam leuibz. si charitas aliquando amat
 bonitatem Dei super oia, aliquando minus vehementer & sine
 illa comparate, quon tñ actum elici ad eodem habitu rep-
 ponit P. Konner infra dya. 24 de Charitate dub. 8. num. 148.
 uno affectu simplices ex velleitates & erga eadem obéti, licet
 aut actus amoris inspecti, oriuntur tñ ab eisdem habitibz
 intans, sicut ab eodem habitu acquiritur oriuntur amor sim-
 plex & amor abstractus. si ergo ea quadam redundantia p-
 pter neglogia extendi ad sperandum Deo ea etiam quæ pro-
 missa hnt, licet n per spem ex certam, videntur est.

Quinto queritur: an liceat sperare, in rebus proprijs meritis?
 qua quæstio controvertitur cum hæreticis nri temporis, qui
 licet negant vt magis deprimant utilitatem bonorum operum.
 videtur Bellerm. hb. 3. de Iustificacoe cap. 7. Vnus & a-
 bhorrea sententia negat hoc spem aliquam concipi bonis operibz,
 n tñ in illis ultimo videndo, de in pira & felicitate Dei quæ p-
 e vult ille premiare. sic David dicebat de se ipso psal. 66:
 Ego a. in iudicia apparebo in conspectu tuo, & laborum cum
 apparuerit gloria tua. & Paulus 2 ad Timoth. 4: bonum
 certamen certavi, cursum consummavi, fidem seruavi, in rebus
 quo reposita & mihi corona subtrahat, quam reddet mihi Dns
 in illa die &c. ecc. concipi spem ex ^{proprie} meritis, quam
 tñ ultimo resoluit in felicitatem & iustitiam Dei.

Adversant tñ coëcty QD. & casuorum & vitium super-
 bia & presumptionis, ne forte confidamus in ^{proprie} meritis tri-
 buendo illis nris viribus, ne item putemus Deum teneri, iam ad
 pœdagon nobis peruenierant, item ne presumamus ois certid
 nos esse iustos, deniq ne propterea contempnamus alios, sicut ille
 Pharisæus qui reprehenditur a sñe Lucae 8: per quæ facile
 potis explicari nnulla loca, quibz hæretici struuntur ad confor-
 mandum suum errorem.

Sexto queritur de ordine fieri: an sit prior vel posterior
 or fide & Charitate. Qz facile, factum hnt rationem actum
 fidei, e. tñ p-riorem actu Charitatis. Primum per p-ri-
 n-rium firmiter, & sperare in Deo nisi certo & firmo p-
 n-rium Deum p-ri- & velle dare auxilia ad salutem, hoc a. n ordo
 nisi

221
nisi per fidem. 2da etiam pars condat ex Trid. sess. 6.
cap. 6. ubi spes ponitur inter dispositiones praecedentes habi-
tationem; si per sermo sit de habitu spei tunc potest infundi
sape habitum Charitatis, dicendum & de illo, quod dicitur de
habitu Fidei in simili questione.

SECTIO III

De subiecto spei Theologicae.

Non e controuersia imprimis de damnatis, quia in his nullus
manet actus vel habitus virtutis Theologicae, sunt e. actualiter
desperati, talem u. carent item spei Theologicae, sine qua non
datur fundus spei, carent etiam de re quod dicitur honesto signali
E. a fortiori actus spei Theologicae.

2do consentiunt omnes in eo quod haereticus vel infi-
delis non habet habitum vel actum speciem spei Theologicae, si-
des e. e. fundus rerum sperandarum, & teste Paulo in ista in-
ac radice solutis, iuxta Trid. sess. 6. cap. 8. ipsa denique fun-
datur certitudo spei in hominibus, quamuis ergo possit manere fi-
des sine spe, non tamen contra spes sine fide, est e. bliosa in eo statu.

Tertio certum e. spem manere in peccatore, nec amitti
per infidelitatem vel desperationem, quod potest a simili ex fide, quae
manet in peccatore, quia necessaria e. ad conuersionem. Similiter spes
quae ad eandem conuersionem requirit, manebit quando per peccatum
desperatio non expellitur. Controuersia itaque e. de alijs rebz scilicet
de Beatis, de Christo Domino, & de habitibus purgatorij; & quidem de beatis
aliqui docent ipsos habere habitum spei, & aliqui etiam actus quibus
spem gloriam corporis quam nunquam habent, beatitudinem etiam aliorum
non e. e. quae cum operantibus ab eis non apparet, cur non sint actus spei Theologicae.
ita Suarez in p. 1. disp. 3. s. 2. e. talis apud Vasquez 1. p. disp. 24. c. 1.

Alij dicunt manere quidem habitum spei in beatis
non per aliquem actum spei, nullum e. ubi potest clucere, sed per ali-
quos actus complacentiae u. g. & gaudij de beatitudine, qui ab
eodem habitu oriuntur, ad eundem e. habitum referuntur
desiderare aliquod bonum, & gaudere postea de illius a-
ceptione. ita docent multi Recentiores quos sequitur Ro-
ninus in praesenti disp. 19. sub. 10. addunt tamen manere
habitum, quoad denominationem spei, quia pro illo statu non potest
habitus

habitus elicere actum sperandi in ordine ad quem appellatur 134.
habitus spei. Alij de neg. concedunt dari in beatis actus
spei quibus sperent gloriam corporis & salutem aliorum, h. in
dari habitum, q̄ deficiente obiecto primario, q̄ erat gloria h̄c
eiusus evacuatur habitus, illi a. actus eliciunt a virtute charitatis vel
ab alio privilegio beatorum. Ita Lora cum alij in p̄enti disp. 7.

Dico primo. In Beatis h̄ manet factus quoad actum pro-
prium spei. Ita S. Thomas in p̄enti q. 18. art. 2. & alij
Theologi cōiter, quos sequuntur etiam Authores 2. d. sententia 5.
Probati. a. p̄t ex Paulo 1. ma ad Corinth. 13. ubi de charitate in-
gulariter dicit q̄ nunquam exidet & de. om̄o Theologus veritate
certus; nunt. a. manent fides, spes, Charitas, & tria h̄c,
maior a. horum ē. Charitas; ex quo loco colligunt cōiter
Patres nullum actum spei manere in patria. Et eodem modo col-
ligitur h̄ manere illum actum spei. Deinde quoad gloriam h̄c
colligitur ex eodem Paulo ad Rom. 2. spes q̄c videtur, h̄c spes,
nam h̄ videt quis, quib̄ sperat. Dicit: poterit saltem sperare
cogitatio beatitudinis qua h̄um ē præsens sed futura. At hoc
h̄ contrabit ex diendis.

Ratio item generat̄ est, de obij obedi. q̄ de ratione,
spei ē q̄ tendit in bonum arduum, gloria a. corporis, contraria
beatitudinis, & alijs huiusmodi, h̄c h̄t absentia, h̄ in h̄ arduo
beatis quib̄ sine difficultate, illa, habentur. Pro h̄c h̄c ratio
explicat̄, oportet scire quid illigatur nō ardui quando d̄ p̄t
ad oc. obedi. spei. alij ē. per arduum illigunt d̄ q̄ n̄ p̄t
nō vixit assequi sed alteri auxilio, quare spes spei semper
sperans ab alio. Ita S. Vasquez i. parte 2. q. 27. cap. 1. & Ferrarius
in p̄enti 6. disp. deb. 1. qui hanc explicationem conatur
desumere ex S. Thoma 1. ma d. 9. 40. art. 1. ubi dicit h̄ sperari
quod facile, & mox in n̄a potestate habem, & in p̄enti 8. 17.
art. 5. ubi distinguit spei a magnanimitate, q̄ h̄c tendit
in bonum arduum sperans aliquid q̄ ē n̄a potestatis, spes vero
Theologus sperat arduum alteri auxilio assequendum.

Itac h̄ capheo ardui ē contra horum sensum, q̄
re ē. facile nobis apparet obtinere, aliquid ab amico quam aliud
a nobis metipsis. differt̄ aliquid videtur obtinere, a seip̄t =
igro arduum arduum per quærentium in Theolo-
gico, quia obtinere a parente vestem vel librum, itaq̄ magis
proprie dicitur illis sperari quam aliud, q̄ magis arduum ē.
Itaq̄ S. Thomas contrarium movet, nam in primo loco sperari
cillo.

est. solum, negat sperari que facta e in sua potestate, &
n. negat pot. sperari difficulta que a nobis quidem sed difficulta
sunt. In 2do. a. loco distinguit quidem magnanimi-
tatem a spe Theologia. qd. hac sperat ab alio scilicet a Deo,
h. th. dicit hoc e de voce ois spei, imo contrarium supponit
cum ait magnanimos sperare, aliquid arduu qd e sua potesta-
tis. Sicut dicitur in 1. Doctor. ma. 2do. dicta,
q. 40. art. 1. ubi proterem utiq. arduu e difficile, & claru
q. 42. art. 3. ad 2. ubi ait spes e de bonis que p. quis
adipisci, p. a. aliquid adipsi bonum vel per se vel ab alio.
Et hoc p. e. spes de actu virtutis qui e in sua potestate, conti-
tutes.

Ally ergo videntur per arduum illud obsequi difficile,
hoc e, qd. non nisi labore & conatu potius consequi. Contra hoc
in videtur de qd. potius sperare etiam ea que nro labore & in-
dustria requirenda p. st, sed que oio pendunt ab alio solo sine nra
cooperante, p. e. aliquid sperare a Pontifice dignitatem ad
cuius consecrationem nulla propt. industria ipsi sperantis
utilis sit sed sola voluntas Pontificis, quam in sperat ad eam
partem inclinandam.

Ego quidem iuxta eadem sententiam arduitatem
desidero ad proprium actum spei, per hanc in arduitatem
illud ergo videtur illexisse Paulus ad Rom. 8: ubi sic ait:
Et licet intra nos gemamus adoptionem filiorum Dei expectan-
tes redemptionem corporis nri, spes e. salvi facti sumus.
Spes a. que videtur n. e spes, nam quod videt quis, qui sperat?
In a. qd. n. videmus, speramus, per patientiam expectamus. quibz
verbis videtur spei nra satis bene d. carnis, videtur e. spes
connotare, patientiam, gemitus, & molustias presentes p. ca-
rentiam rei sperate. Ideo namq. h. ad Hebr. 6. appellavit
spem fortissimum solatium, qd. videtur supponit tristitiam
& solatiu indigentiam. Ideo, etiam Proverb. 13 dicitur spes,
que inferitur, affligit diam, qd. ubi carentia rei sperate n.
est afflictioem n. dicitur proprio sperare. Deniq. in
hoc sensu obsequi spei dicitur arduum, hoc e, qd. n. apparet
habendum qd. pot. superantem molestiam, solatium, afflic-
tionem presentem, que quasi mons asperimus mediat inter hom.
& consecrationem rei sperate. ubi ergo n. e inquietudo, &
molestia nra, spes proprie n. e, in per patientiam expectamus,
ut dixit h. th., hoc e, per affectum ex nra sua voluntate
ad solamen

ad solamen animi afflicti & connotantem oīo molestiam, 135.
qua oritur ex carentia rei desiderata, contra quam afflictio-
nem confirmat animi spes quae tunc, hortatur ad patientiam.

Hinc infero iam rāem a priori cur beati h̄ pōt
habere vllum actum sp̄i, nam siue desiderent salutem alio-
rum, siue gloriam proprii corporis, siue aliud hac oīa desip-
rant absq; vlla afflictione, molestia, vel eximi perturbatione
cum tranquillitate, & quiete imperturbabili, quare n̄ indigent
aliqua confirmatōe contra anxiātam & difficultatem deur-
rentem, vbi, e. n̄ ē molestia n̄ ē difficultas quae terreat, & dōo
etiam h̄ pōt habere actum desideratōis circa aliqd obitu, q̄
etiam desperō & fuga quadam cum tristitia & dolore, q̄
fugemur ab obitu amato, beatus a. quando videt h̄ fore
q̄ d̄ desiderabat desiderit quidem ab eius desiderio absoluto,
n̄ t̄n cum dolore aut anxietate, & deo n̄ dicitur desperare.
infertur etiam obiter cur Deus h̄ sit capax sp̄i nec vllus
Theologus eam in Deo posuerit, q̄ scilicet importat illam
maximam p̄fectionem animi afflicti & solatio indigentis
quae in Deo p̄t ex cogitari.

Hus supponit de actu sp̄i dico iam dō. Habitu
sp̄i Theologia h̄ manet in beatis nec quod ex tationem
sue quodā denominationem. hac e. l. Thoma in p̄enti art. 2.
in corp. & ad j. & 3. & art. 3. & jma dē q. 67. est. q. 2.
& 3. p. q. 7. art. q. eandem tenent Bonavent. Capreolus,
Lutherus, Scotus, Gabriel, Almainus, Valentia, & Vasquez
quos refert & sequitur Turrianus in p̄enti dyp. 82. dub. j.
quibus accedunt Loria ubi supra.

Colligitur a. lex mōdo cou illigendi illa verba
Pauli j. ad Cor. 13. nunc manent fides, spes, Charitas &c.
ex quib; verbis colligi solet fides n̄ solum quodā actum sed
etiam quodā habitum ex hac rāem in patria, eadem a. e. rō
de. sp̄i, de. vtrāq; e. Paulus aq; loquitur. rāo item in r̄vīs
p̄ncipio fidei redditur, cum e. dixerim habitum sp̄i n̄
p̄llere actum deidery vel p̄dery circa beatitudinem, sed solu
dari de sperandum a Deo h̄ motuam duram, consequens
& vt in patria vbi nullus p̄t ee act; p̄p̄ri; sp̄i, vt tam v̄m;
otroy est habit; ac per consequens p̄tbeat oīo ex actu p̄
v̄tutatem quam in eo statu haberet. a quo a. habitus
eliciantur vbi gaudium & amor beatitudinis concedimus
facile

facile elici ab habitu ordinato ad omnimodi actus & ad beatitudinem tanquam ad motivum finale, qui habitus, ut supra diximus, etiam in via differt ab habitu spei.

Quies: beatus qui desiderat nostram salutem se habere aliqua motiva ex parte nostra ad desperandum, & se contra illa motiva confirmat, suam animam ex motu propriae & bonitatis Dei, qui licet in eis proprio actus spei eo quod obicit ut auctum beato modo explicato, debet tamen esse ab aliquo habitu Theologico, cum huiusmodi ipsum pro motivo cui innotuitur, et per consequens ad hunc actus poterit manere habitus spei. **Re:** debere quidem dari in beato aliquem habitum ad eos actus, si tamen habitus spei, quia illi actus in se actus sperandi; nec confirmant contra motiva desperandi, cum beatus in se potest desperare, ut supra vidimus; & ergo alius habitus utroque loci videtur de illo actus elici videtur quibus Beatus confirmat animam contra motiva, si quidem propria desperandi, sed, fuga passiva ab obiecto, quia tamen habitus in via si daretur, quia omnia sua sperans, in via sperans cum illo salatio impetu contra perturbatores & tristitiam ortam ex desiderio rei speratae.

Peniamus iam ad alterum dubium de Christo Domino, de quo S. Thomas in presenti q. 82. ad i. 3. parte. q. 7. art. 2. concedit operam gloriam corporis, si tamen per virtutem Theologicam spei, quia haec eis singulari traduntur quidem, negant in Christo spem, ut Medina 3. parte. dicto art. 4. Lorca in presenti disp. 7. in fine & alij multi. alij tamen concedunt ut scilicet 3. parte dicto art. 2. Pasquier ibi. Durandus & Ronnach in presenti cum alijs recentioribus. quae sententia videtur probabilior loquendo de re ipsa ex principiis supra dictis, nempe gloria corporis appareret Christo Domino, ut supra explicato, hoc est si habere nisi per molestias & sollicitudines presentes, quare spes habebat rationem solati propriissimi & connotabat intentionem prout volebat Paulus supra adductus, merito ergo dicebatur sperare a Deo gloriam corporis. quia tamen si poterat sperare beati beatitudinem celestem seu visionem Dei quam tamen habebat, deo fortasse apud S. Thomam si dicebatur habere spem Theologicam plene & adequatam, hoc est si habebat spem tam plene terminatam ad Deum quam terminatur spes nostra, hoc est, ut ad eum in quo est in quem sperabat, ad eum tamen actum sperandi quem Christus habebat adorat in ipso habitus infusus, sive, appellentur spes deo Theologica, sive, magis complete, ordinata tamen ad eliciendum actum sperandi.

a Deo

a Reo gloriam corporis.

136.

Rebat de Anab. Purgatori, de quibz loca in presenti
disp. g. num. 2. videtur inclinare in partem negantem eo qd
spes congruat, aliqua incertitudine rei sperate, huiusmodi
a. hinc tenet omnimodam certitudinem. Sicut tñ scilicet affirmat
in quenti q. 2. art. 7. in corp. & ratio est clara, qd ibi illud bonū
apparet arduum, hoc ē, nisi per molestantiam & cruciatum pro-
sentis consequendum, quare h̄ parum solati accipiunt a h̄o
certissima. future beatitudinis, quamvis a. h̄ certitudinem
sua beatitudinis future nihil obdat, tum qd ille tota illa
ē certitudo fidei cum voburitate, quia certitudo n̄ videtur re-
pugnare actui spei, tum qd tempus remanet arduitas in obto,
qua sufficit etiam si dicit certitudo.

SECTIO V.

Utrum qui haberet revelationem suae reprobatio-
nis posset sperare?

Suppono ex supradictis desperacionem viciū etiam spem de fia-
tore actum voluntatis, ut tenent oēs Theologi cum Sto
Thomas, a quibz revidere conatur Iustitiam in presenti disp. 84.
dub. 1. dicens desperacionem ēē actum dicit, n̄ p̄ e. explicari
quasi sit actus voluntatis quo aliquis desperat, nam ex vna
parte debet ēē fuga, ex alia viciū n̄ p̄ tēē fuga, qd ois fuga
ē p̄ aliqd malum, aperiō a. n̄ ē p̄ malū obto, imo p̄ ha-
menter amant qd desperant, n̄ ē fuga sed viciū illud
quo induatur illud obto nullo modo ēē futurum.

Hoc in fuditu leuo. ē ad desiderandam coram omni
sentiam, imo, ut supra monui, facile percipitur in volun-
tate, qualis sit desperatio quam spes, nam desperatio, ut dixi,
ē fuga voluntatis n̄ quidem p̄ malitiam obto, hoc ē,
durum, sed p̄ repulsum qua voluntas fugatur & repellitur
a. p̄ imobilitatem antecedentem vel consequentem quam
considerat in obto, dat ē. bene qd Petrus amat Ioannem a
quo tñ repellitur & fugatur: recipitur itaqz das in obto
ut absolute ametur bonitas & caritas, defectu bonita-
tis cadit eorum, defectu potestatis desperacionem, viciū ē fuga,
sed

sed vates dixerat, ut dictum est in superioribus.

Hoc supposito quodlibet vulgaris est in desperato de propria salute ita ut mala ut si licet etiam supposita reuelatio futura dampnosa. Prima sententia dicit regnare hunc modum reuelationem etiam de potestate absoluta. Ita Bonaventura in 2. dicit q. 8. q. 1. circa litteram. Richardus, Alexander et Guilielmus Parisiensis, quos sequitur Dionysius Richelius de iuribus hie a. 5. c. Gregorius de crimine dicta dicit q. 8. in fine ultima questionis quamvis dubio, in eandem tamen sententiam inclinatur.

2da sententia docet eum cui timore reuelatio fieret hoc adhuc esse debere sperare suam salutem, quia adhuc habet auxiliam sufficientem. Et adhuc salus est illi potestis et potest esse per consequens teperetur eam sperare. Pro hac sententia referri solet Victoria, et eam videtur Gregorius de crimine ubi supra q. 1.

Tertia sententia docet illum hominem non teperi sperare salutem, si tamen iam potest desperare, quia actus desperatio est intrinsece malus. Quarta sententia videtur tenens in eo casu licitum esse desperationem de salute. Ita P. Roninch dicit in presenti dicit. 20. art. 13. Valentia dicit. 3. art. 4. puncto 1. Jurrifans dicit. 65. dub. 2. et alij quos hie deferunt, quia cum non potest ille habere unquam sperare potest tentare quod in spe.

Primo inferent aliqui hominem cui Deus reuelat ipsam in tali momento certum peccatum commissum, hunc, inquam, graviter tentatum ad illud peccatum et memorem illius reuelatus non potest illud peccatum vitare, quia non potest sperare victoria tentationis, nec sine hac spe potest serio condonari copari ad vitandum illi tentandi vehementi. Ita Roninch dub. 19. num. 125.

Pro resolutione adverte hoc dupliciter excepitur eiusmodi reuelatione. primo ita ut sint duo consequentes, hoc est, si occurrat earum memoria vel notitia prioris ipsa quam fiat peccatum vel quam debet exercituum libertatis se per illas reuelat. 2do potest condonari ita dote in mente ut pro illo prioris antea quam homo operet, sicut prevenitur alijs cogitabilibus, cui etiam prevenitur ab illa notitia vel memoria reuelationis de operando suo.

Hoc supposito dico primo non regnare de potestate absoluta horum aliquid reuelationem suam reprobationem. hanc docet S. Thomas q. 23. de veritate art. 8. ad 2. Valentia in presenti dicit. 3.

disp. 3. q. 4. puncto 1. Turrianus disp. 65. dub. 2. Haegues 137.
 pna de disp. 72. num. 15. Barner infra 2. 22. art. 1. dub. 5.
 Rovinch ubi supra dub. 12. num. 11. et alij coniter. *Ph. 11. de*
facto damnati certissime sciunt se si liberandos in eternum
pa poenis quas patrentur. potuisset ibidem Deas revelare. dicitur
se si daturum ei gratiam si semel peccasset qua resurgeret ex pec-
cato, tunc a. post lapsum ille. hoc infallibiliter scires tuam
reprobationem. deniq in ordine ad poenam absolutam nulla apparet
contradictio.

Docuerunt in Theologi des illam revelationem illigen-
 dam ee. e interpretandam in sensu comminatorio non absoluto,
 sed de facto Deo vult oed. dum ee in hac vita habere statum via-
 torum, e per consequens pde contendere. *ad* bravium propositum
 salubris aeternae. *si* quidem moraliter loquendo facie. si poest
 si praevenirentur eiusmodi revelatio. ita ut si poest speare
 salutem.

Dico, 2do. si hoc ita reseretur sua damnatio fu-
 tura ut pro priori pae ante exercitium libertatis occurrat, me-
 moria illi revelationis cui praebet assensum certum, si sit illo modo
 sperare suam salutem. haec e ratio Theologorum cum S. Thoma
 e h. pro se experientiam omnium, nemo e. e qui quantumvis
 cogitur poest speare. si e certissime e evidenti in me scit id
 ee futurum, impoesta illi pae de castis statim a se, iuxta
 illud Maronis: *haec mihi in vine inevitis fas quinquam federe*
Divus.

Adducunt aliqui ad hoc probandum hugubtinum de
 correptione grae cap. 12. e de Gen. ad lib. 11. cap. 67. e 13. e Angel-
 mum de casti rias. c. 31. qui supponunt Angelum e primum hominem
 si peccasset, quem carum vel lapsum, qd si poeisset pgenerantiam
 sperare. Verum in is locis illi P. hoc si dicitur, ad qd nec
 Angelus nec nos fuissent felices in illo statu si resp praeci-
 uissent suam vitanam proximam e lapsum, de poia a. spe-
 randi si agunt. Molig adduci poest Bernardus. sermo, 101. super
 psal. qui habitas: ubi sic ait: dicit spes parata ee magna,
 inextinguibilis bona a Deo fidelibus suis, dicit spes
 mihi illa, servantur, nam tertia quidem habitas carno,
 mihi ait, ad illa. ubi Bernardus supponit sperari si poest
 si aliquomodo si corrigatur futurum. raddeny a priori
 sumathey ex supra dicitur vel effecti spei qui chelt e confor-
 mat aium aduery pusillanimitatem e desperationem,
 haec

haec autem directio animi tam potest oriri ex cognitione
certae impossibilitatis consequentis quam antecedentis, tam
e. e. impossibile velle, et vultari per intentionem absolutam
in id quod praesertur impossibile in potest consequenti quam anteceden-
tenti, nec potest spes ullo modo affectu colatur si non proponatur
obicit utroque modo possibile, quare de hoc puncto non videtur
posse ullo modo dubitari.

Dico 3tes. In praedicto etiam casu licita est des-
peratio de salute. Sed primum ratio: quia desperatio non est odium
beatitudinis, sed solum fuga, quam voluntas ostendit se fugam
ob impossibilitatem obicit, quod amat. Et cum obicit proponitur
impossibile saltem impossibilitate consequenti, sicut voluntas
potest esse de casu non sperare, poterit etiam desperare, per hoc e.
nulla fit iniuria obicit de misericordia Dei, stat quippe
adhuc affectus qualis potest esse erga beatitudinem, stat debita
existimatio de divina misericordia. Denique cum malitia
desperatio consistat in hoc quod impedit spem necessariam ad
conandum et perseverandum in via salutis, non est tunc des-
peratio mala quando spes praerogatur aliunde impedita
per gratiam certissimam damnationis futurae. quare sicut
nunc damnati non peccant per omissionem spei, ita non
peccat desperando salutem nisi simul adiungant aliquid mala
motuum, vel aliquam irreuerentiam contra Deum in ipso
modo desperandi.

Obiicitur imo: potest aliquis damnari ob peccatum
solum desperatio, si a haec revelaretur sua reprobatio adhuc
peccaret desperando, alioquin non damnaretur, et per consequens
fuit falsa revelatio. Etiam post illam revelacionem non est huiusmodi
desperatio. Respondeo in eo casu non potest illi revelari suam repro-
bationem, quia eo ipso cessaret malitia desperatio, nisi forte postea
inmemor revelacionis adhuc desperaret, vel nisi revelatio esset
otio consequens et haberet se priori modo supra declarato,
de quo postea dicemus.

Obiicitur 2do: si ille homo sua revelata est sua reprobatio
licite desperaret. Et tunc de facto ovis reprobi, solum per acci-
dens obligantur ad non desperandum, et haec scilicet ignorans
suam futuram damnationem, per se a. poterit etiam licite des-
perare. Respondeo neg. Ista illa ignorantia quam reprobi habent
quam dicitur in via non est per accidens sed velle, per se comen-
sant statui viatorum in quo sit, imo si haberent revelacionem
reprobationis

reprobatio excusantur per accidens a peccato gerendi, quia
revelatio illa est sicut per accidens in hoc, nondum damnato.

Dico 4to. si revelatio se habet hoc modo, id est
ita ut pro priori natura occurrit ei potius ante exercitum
libertatis, non videtur potius eo modo revelari alieni clare, quam
peccatum eo instanti committendi. *Probatur:* quia revelatio pec-
cati supponit peccatum, permissum a Deo. Et videbat iam deus
illud peccatum cum omnibus suis principijs que in actu primo prox-
imo ad illud poterat inducere, vel ab illo removere. Et ea omnia
principia iam praevidentur ante revelationem. Et revelatio
ipsa non erat ullum ex istis principijs. Et postea revelatio non ponitur
pro priori natura ante peccatum, nam quicquid est pro priori
natura non est ex parte principij, est conditio vel ad inducenda
cum vel ad remouendum habitum a peccato, et per consequens iam
in ipsa executione, peccatum non fuerit eo modo quo fuisse
premissum, nam haberet iam aliquid aliud ex parte principij
potens inducere vel removere, ab illo peccato, repugnat ergo
quod reuelatur clare, illud peccatum per revelationem antecedentem.

Dico 5to. si revelatio fiat primo futuri peccati
fuit primo ^{magis} explicata, ita ut eo instanti non precedat eius
memoria pro priori natura, sed solum habeatur consequenter ad
exercitum libertatis, non videtur cur Deus non possit revelare, alieni
suum peccatum cum tota sua gravitate et determinate. *Probatur:*
quia scilicet consequens nullo modo potest augere, vel minuire libertatem
aut vires respectu operandi antecedentis, illa enim revelatio in eorum
est oio consequens, ut suppono et relinquens peccatum in tota
sua gravitate, et libertate. *Explicatur maior, varijs exemplis.*
primo Angelus eodem instanti quo elicit actum liberum intuetur
perfectissime illum, nec ideo illi actus est minus liber, nam illa
intuitio est consequens et eodem modo si Deus revelaret mihi
me habere talem actum et liberum, illa revelatio clare eodem
instanti existens non impedit nec minuit libertatem meam operandi
tam est, et consequens quam cognitio Angeli qua intuetur suam
operam presentem. 2do Deus ab aeterno intuetur per-
fectissime omnia sua decreta libera, quae tamen non ideo sunt minus
libera, nam illa visio decreti est oio consequens ad, exis-
tentiam decreti. Et eodem modo potest mihi per revelationem mani-
festare meum decretum malum abijectione libertatis
ipius. 3tio deus scit omnia per sciam infusam cognos-
cet omnes tuas operationes liberas, et tamen hoc instanti non

minus

minus liber erat ad oppositum, licet eodem instanti haberet
sciam infusam nec determinavit, quod nimirum ea scia
erat consequens & eodem modo potest esse scia infusa ope-
rari male atque praevincio libertatis & eodem modo fieri
potest revelatio.

Dico ultims. si revelas futurae damnationis fie-
ret hoc etiam modo atque idem consequens ad omnem operam,
si tolleret honestatem & obligationem operandi salutem.
Conclusio huc colligitur ex praecedenti, nam sicut per
Angelus eodem instanti pro signo posteriori videre suam
operam malam elutam pro signo priori, ita potest pro eodem
signo posteriori videri se pro illius peccatum damnatum. po-
namus. e. prius scire Deum eo casu, ut si Angelus semel pec-
cat nunquam eum ad poenitentiam vocet vel peccatum dimittat,
postea peccat libere Angelus, videt deinde pro signo posteriori quod iam
est. immixtum Dei, & per consequens si est ubi ultimus locum Cogni-
tionis. ecce in eodem instanti reali poterat pro priori nate
bene operari, poterat operari salutem, pro posteriori. a. si per
eam operari. sic ergo potest pro posteriori illud ipsum cognoscere
ex revelatio Dei facta consequenter, quia quidem si magis impe-
dit potestatem operandi pro signo priori quam scia proprie
peccati quam Angelus accepit lex peccati iam praesentis. quan-
do ergo Doctores dicunt se huiusmodi revelacionem impedire faci-
tatem operandi, illi debet de revelatioe qua sit pro priori nate
si de revelatioe hoc modo facta.

Hinc infero primo hoc modo revelare alicui
suum damnacionem etiam si damnatus sit ob idem peccatum
desperavit, si e. in eodem instanti in quo desperavit liberum
& culpabiliter cognoscere per revelacionem consequentem suum
peccatum desperavit iam existens & damnacionem si illud futu-
ram, hoc quippe revelatio consequens si impedit de desperatio
praecedens fuerit libera & culpabilis & de potuerit in eodem
instanti operari & vitare damnacionem.

Infero deo hoc hanc revelacionem damnationis sex pec-
cati fieri prius tempore quam fiat peccatum, dummodo e. e.
in instanti quo fit peccatum si praecedat revelatio aut, ergo memoria
pro aliquo priori nate ante peccatum, sic e. per toto tempore
praecedenti habebat praesentiam nec operandi hoc future. Dou-
mente in illo instanti quo eam modo operari se habet si praecedat
pro aliquo priori nate illa scia aut memoria illi, sic habebat
se. in

se in ordine ad operandum, sicut si nunquam illam operationem
 irascisset, post operationem vero in posteriori nāa habebat illam
 sciām operatiois presentis. sic ergo potuisset reuelo antecedere
 tempore peccatum sed subsequi hāc ita ut adueniente occasione
 peccati sciret, et peccare quam habere sciām vel memoriā
 illius reuelo.

Quæ: si illa reuelo fuerit pro priori nāa impediret
 potiam operandi. Et tamen ut pro posteriori, si tñ sit in es in-
 stanti reali, impediret eandem potiam, nam incompatibilitas for-
 mam attendi debet in ordine ad instans reale, qd a. e. pro
 posteriori nāa iam e. in eodem instanti reali. Et si ea reuelo
 e. potia operandi n. potit e. simul pro eodem priori nec etiam po-
 terant e. in eodem instanti reali, etiam pro diuersis signis, sicut
 qd e. peccatum qd n. potit e. simul, n. potit etiam e. pro di-
 uersis signis in eodem instanti reali, e. eodem inuentur in alijs
 formis incompatibilibus.

Confirmatur: qd repugnantia inter eam reueloem et
 potiam operandi hāc qd reuelo ea reuelo affert unquam as-
 sentum quem destruitur obitu spci, sed in quocumq. signo ponat
 ea reuelo, si tñ ponitur in illo eodem instanti reali, qd ipso des-
 truit obitu spci. Et in illo instanti reali n. e. obitu sufficiens ad pon-
 n. e. potit e. in eodem instanti reali obitu spci e. destructio e. ob-
 spci, alioquin in eodem instanti reali idem e. realiter e. n. e.

Et negando primam coniec. ad probandū dico n. e.
 incompatibilitatem realem inter illam reueloem et potiam operandi,
 sed solum inter illas existentes pro eodem signo, e. in hoc differunt
 at alijs formis realiter incompatibilibus qua adducuntur in exempli.
 Ad confirmacionem vero simuliter. R. obitu spci n. destrui per illud
 iudicium nisi sit pro eodem signo, qd ut aliquis potit operare n.
 requiritur qd realiter n. cognoscat obitu n. futurum sed solum
 qd n. cognoscat illud pro illo signo pro quo potit operare, hoc a.
 n. destruitur per reueloem posteriorem nāa.

Actes: quid sit a parte rei hoc qd e. illam reueloem
 e. pro signo priori vel pro posteriori, nam videtur qd eo-
 dem modo foret si fuisset pro signo priori, nec videtur aliud
 e. existere pro signo priori nisi reueloem in sua entitate
 e. talem e. de tali obitu ut potit conuenire ad actum, spci vel
 remoueri ab ipso, hoc a. semper haberes illa reueloem eandem
 per haberes eandem entitatem. Et n. variatur eius actus
 solum per hęc signa diuersa in eodem instanti reali. In hoc
 dubium

Quibus diximus in Tractatu de actibus humani agentes de
libertate actus humani; videantur quae dicta sunt.

Ex dictis hactenus colligitur generalis cognitio pro-
requiritur ad actum sui, aliquid e. voluntat prosequi iudicium
de futuritione obiecti. Ita S. Vauquet in 1. parte g. 84. num. 3.
e. in 1. am. 2da sup. 40. num. 7. e. sup. 99. num. 11. S. P. Terri-
engus in presenti sup. 60. sub. j. haec tñ sentia difficilis e, qd
illud iudicium de salute absolute futura in malis erit iudicium
falsum & nōd iudicium, prudens, nec dicitur creditibile. qd pro-
ceptum sui obligat hominem ad habendum iudicium falsum tunc
quo nō potest operari, cum tñ oēs teneantur operari. & confir-
mari p. qd ad operandum circa res aliq. nō compert requirit
illud iudicium absolutum, nam B. Virgo, quando de facto
querbat falsum inter cognatos & natos, n. quae rebat illum
sine illa p. qd spe illius inueniendi, & tñ nō habebat iudi-
cium absolutum quo iudicaret ibi eum e. inueniendum, nam
iuxta eorum sententiam, quam sequitur Suarez 2. tom. in 3. partem
sup. 19. sect. 6. nunquam habuit assensum aliquem falsam
& ad actum sui nō requiritur assensus ille absolutus circa
futuritionem.

Alj dicunt sufficere assensum conditionatum,
scilicet saluabor si per me non steterit, Deus e. dabit mihi
vires & potestatem, quem assensum habent ex fide. Ita Suarez
in presenti sup. 15. sect. 7. num. 2. e. sup. ubi affert Qua-
dam e. legam. haec etiam sentia digna e, qd iudicium de
illa potestate antecedenti manet etiam in eo qui habet
reuelatōem sua reprobatōis, adhuc e. iudicaret possibile e. e.
sua salutem p. qd antecedenti, & tñ illa nō potest operari; qd
videt nō e. possibile p. qd consequenti.

Media ergo via incedere possumus dicendo requiri
quidem ultra assensum de p. qd antecedenti assensum etiam
p. qd e. tētem circa probabilitatem eventus, n. quo dicam: ego
saluabor, sed solum quo dicam: probabile e. me saluandum
ex nō apparet repugnantia antecedens vel consequens circa
meam salutem. sic e. B. Virgo in praedicto casu dicitur
bat iudicabat in actu signato de probabilitate illius rei
quam immedicabat & sperabat, in quo sensu videntur verba
illa existimantes, eum e. in comitatu, hoc e. probabile
e. iudicabant circumstantiis praesentibus qd e. in comitatu,
in quo quidem iudicio nō errabat, qd reuera erat probabile.

Adueste

Adverte tñ iuxta supradicta ad actum spei ñ requiri oibz qd .140.
iudicamus ab omibz ñ apparere repugnantiam etiam consequen-
tem, nam si in eodem iudicanti pro posteriori nãa foret reue-
latio reprobãis, iam appareret in eodem iudicanti repugnantia
consequens ad salutem, & tñ pro illo iudicanti notuissimã sperare.
sufficit ergo qd iudicans pro illo priori attentis qd oibz que
pro eo signo apparent ei proponuntur ñ apparere, talem repug-
nantiam seu probabilem esse salutem quantum est ex vi illorum
motiuorum, hoc e. iudicium sufficit vt voluntas attendendo
ad ea motiua qd que sola se pro eo signo attendere, potest ab-
solute sperare, licet attendendo ad alia que potest pro signo poste-
riori progoni ñ potest sperare. qd si volueris sufflere, ali-
quantulum iudicium circa possibilitatem ante eandem sine
illo, 2do iudicio circa possibilitatem consequentem, dum modo
tñ ñ sit pro eo signo priori iudicium contrarium de impossibilitate
consequenti, ñ malum contentam de hoc, ille tñ erit per accidens
pp inaduertentiam, nam per se loquendo illi qd vtramq; possibi-
litatem examinat in obiecto et exercet voluntatem ad sperandum.

Et hoc sufficit de Virtute Spei.

[Faint, mostly illegible handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript.]

[Faint handwritten text on the right edge of the page, partially cut off.]